

Vědě se kolem Prahy daří

Středočeský kraj dostává ročně **dvě miliardy korun** na vědu a výzkum, Praha desetkrát tolik

Marek Kočovský
redaktor MF DNES

PRAHA, STŘEDNÍ ČECHY Metro-pole a střední Čechy jsou společně jakousi „Mekkou“ vědy. Nikde jin-de v Česku totiž tak nebuji výzkum a aplikace nových moderních me-tod. Krok s výzkumným tempem drží s oběma regiony pouze Jiho-moravský kraj, především pak brněn-ská pracoviště. Potvrzují to nejak-tuálnější data Českého statistické-ho úřadu (ČSÚ). Navíc je zjevné, že je tomu tak dlouhodobě.

Čísla mluví jasně. Ve středních Čechách pracuje desetina všech za-městnaných ve vědě a výzkumu, v součtu je to téměř devět tisíc lidí. V Praze pracuje dalších 38 procent. Dohromady tedy bezmála polovina všech výzkumníků v Česku dělá na svých projektech v hlavním městě a kraji, který jej obepíná.

Rekordní podpora pro vědce
Tomu pak odpovídají také vynalože-né investice. Peníze pocházejí jak ze státních, tak ze soukromých zdrojů, které převažují. „Do Středočeského kraje se soustředila více než osmina celorepublikových výdajů, předsta-vuje to 18,5 miliardy korun. Je to pro kraj historicky nejvyšší částka,“ kon-statuje na základě získaných údajů Iva Šnejdová z Oddělení informač-ních služeb Krajské správy ČSÚ pro Středočeský kraj.

Nutno podotknout, že nejnovější data ještě nezahrnují loňskou sezo-nu, ale potvrzují, že peněz na vědu je rok od roku více. S jedinou výjim-kou, kterou byla sezona 2020.

Pro náзорnost, v roce 2023 šlo do středních Čech jen ze státního roz-počtu na podporu výzkumu a vývoje 2,2 miliardy korun. Jednalo se o třetí nejvyšší částku mezi kraji a meziročně šlo o nárůst o 6,8 pro-centa. Praha oproti tomu dostala za rok 2023 od státu téměř desetkrát tolik, konkrétně 20,1 miliardy ko-run. V konkurenčně srovnatelném

Jihomoravském kraji dostávají věd-ci ze státní kasy zhruba 7 miliard.

Částky v podnikatelském sektoru jsou ale výrazně vyšší. Ve středních Čechách jde o 14 miliard korun, v metropoli o 29,3 miliardy. Dotace do vědy kromě Prahy, jižní Moravy a středních Čech dál celkově stou-pají i v dalších osmi regionech. „Po-kles byl ve sledovaném období, tedy v roce 2023, patrný pouze v krajích Olomouckém, Moravsko-slezském a Libereckém,“ vyjmeno-vává za ČSÚ Šnejdová.

Vychovávají si kolegy a nástupce
Metro-pole je vědou doslova prospi-kovaná, výzkum se soustředí na soukromých a také univerzitních pracovištích. Za hranicemi metro-pole sídlí více než desítka výzkum-ných institucí. Kromě toho, že zde mají svá pracoviště fakulty praž-ských vysokých škol, soustředí se v okolí Prahy další vědecká centra.

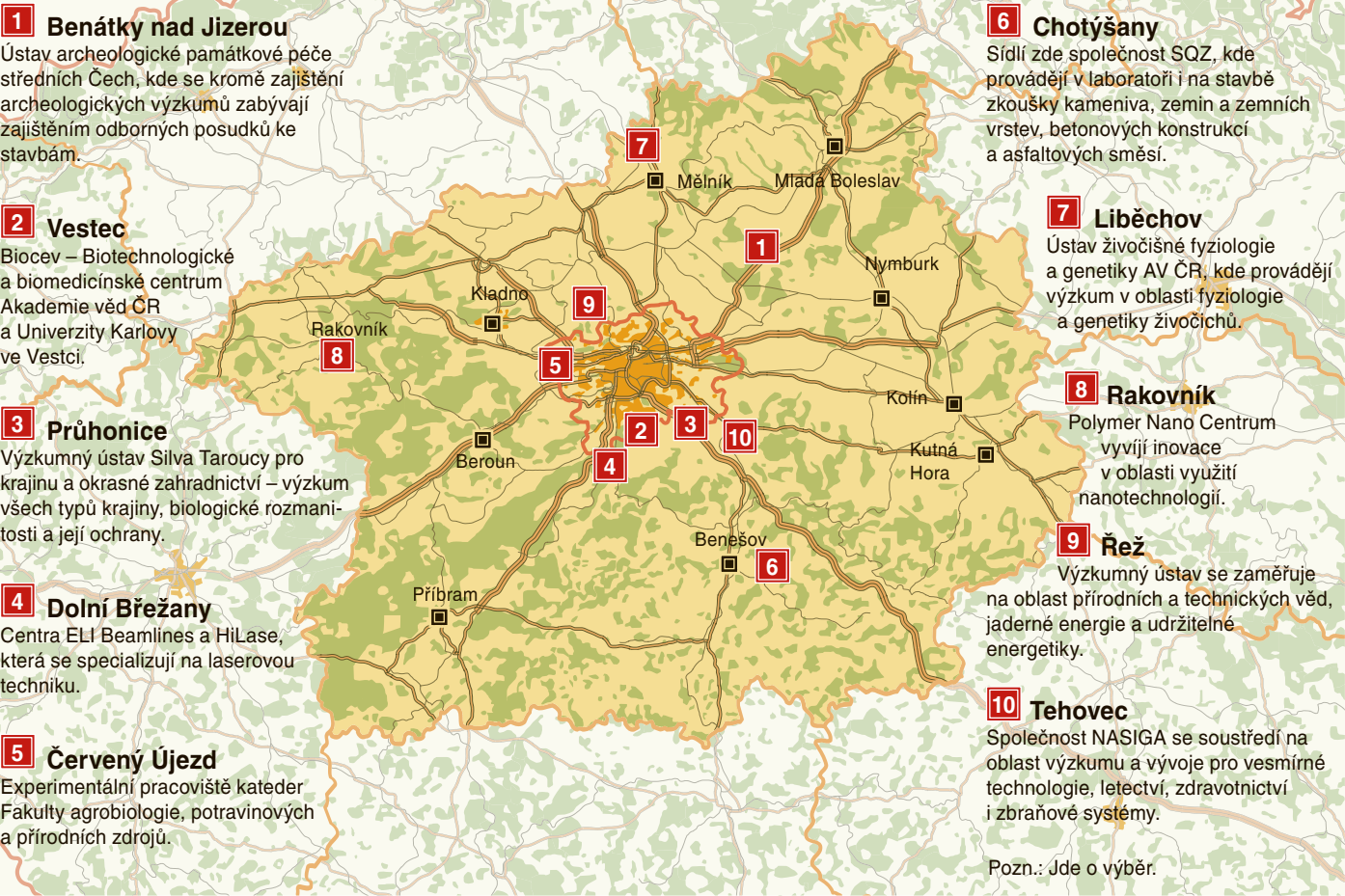
„Snažíme se vždy nastartovat spolupráci s talenty a udržovat s nimi nadále kontakt.“

Hana Strnadová
Talentová akademie ELI Beamlines

Z nejvýznamnějších je to třeba Ústav jaderného výzkumu v Řeži u Prahy, kde už koncem 50. let mi-nulého století spustili první vý-zkumný atomový reaktor. V sou-časnosti se věnují možnostem, jak využít jadernou energii včetně na-kládání s jaderným odpadem. Zá-roveň dělají projekty pro zdravot-nictví.

„V oblasti nukleární medicíny se zabýváme vývojem, výrobou, distri-bucí radiofarmak a výstavbou i pro-vozem center pro pozitronovou emisní tomografii,“ charakterizuje vedení ústavu svou práci.

Vědecká centra v okolí metropole a ve Středočeském kraji

Jedním z nejmladších pracovišť je naopak laserové centrum v Dol-ních Břežanech, ELI Beamlines a Hi-Lase. Naplno se tam začali věnovat vědecké práci v roce 2018 a zajima-vostí je, že vlastní jeden z nejvýkon-nějších laserů na světě. Zaměstná-vají 330 specialistů z více než třiceti zemí světa.

Každoročně zároveň pořádají tak-zvanou Talentovou akademii pro nadané a do vědy zapálené středo-školské studenty. Cílem je nejen propagace center, ale rovněž ná-bor nových sil pro budoucnost.

Některí z účastníků dostanou možnost se na místo, kde si zasoutě-žili, po čase vrátit a zapojit se přímo

do výzkumné práce. „Snažíme se nastartovat spolupráci s talenty a i po soutěži s nimi udržovat kon-takt. Někteří poté u nás zakotví na-trvalo,“ uvedla Hana Strnadová, která má v Dolních Břežanech na starosti propagaci a výukové pro-gramy. Loni na podzim mezi lasery přivítali hned dvě stážistky.

„Díky Talentové akademii jsem mohla pracovat v experimentál-ních halách ELI Beamlines. Po-mohlo mi to uvědomit si, že věda a chemie jsou směrem, kterým bych se chtěla v budoucnu vydat i na vy-soké škole,“ svěčila se Zuzana Lau-berová z vršovického Gymnázia Omská.

Praha zřídila nový web pomáhající cizincům

PRAHA Organizace hlavního mės-ta Integrační centrum Praha (ICP) zřídila webové stránky, které mají za úkol nabídnout nové příchozím cizincům základní informace o je-jich právech a povinnostech a po-moci jim při komunikaci s českými

institucemi. „Jednou z našich hlav-ních rolí je podporovat informova-nost jak cizinců, tak majoritní spo-lečnosti,“ řekl ředitel ICP Alen Ko-vačevič. Dodal, že nové webové stránky www.newinprague.cz fun-gují pod obsáhlejším magistrátním webem pro cizince a jejich úkolem je v co nejpřehlednější formě po-skytnout nové příchozím základní informace, které pro každodenní ži-vot potřebují. V komunitách ústně předávané pokyny jsou podle ředi-tele často kusé či nepřesné.

Podle koordinátorky projektu Ka-teřiny Bucher Jaré stránky zahrnují rozcestník, který zájemci na záklá-dě několika jednoduchých otázek vygeneruje seznam nutných úkonů a odkazy na další informační zdro-je. Dále jsou na webu videa v délce do pěti minut, na kterých organiza-ce spolupracovala s hercem srbské-ho původu Predragem Bjelacem. Přibližují cizincům například to, jak získat řidičský průkaz nebo ži-vnostenské oprávnění, či fungování vzdělávacího systému.

Dále cizinci na webu najdou tak-zvané komunikační karty se záklád-ními frázemi a výrazy pro komuni-kaci s institucemi veřejné správy. Veškerý obsah webu je zatím vedle češtiny také v angličtině, ukrajinš-tině, vietnamštině a ruštině. Další ja-zyky jsou podle koordinátorky v plánu. (ČTK)

„Nádražka“ přežije, Ullmann zůstává

DEJVICE Budova dejvického ná-draží, kde se nachází oblíbená ná-dražní restaurace, by měla zůstat dosavadnímu provozovateli Marti-nu Ullmannovi. „Společnost Spojka Events, která vyhrála ve výběro-vém řízení, se rozhodla Ullmanno-vi provozovnu přenechat,“ sdělila mluvčí Správy železnic (SŽ) Nela Eberl Friebová. Restaurace přezdí-vaná Dejvická nádražka by tak měla zůstat zachována. Nyní SŽ do-končuje právní kroky a pracuje na zajištění nové smlouvy.

Mezi SŽ a dosavadním provozova-telem takzvané „nádražky“ Ullman-nem se vedl spor, který vznikl před několika lety kvůli zvýšení nájmu. Na obranu podniku se tehdy vzed-mula vlna podpory a vznikla peti-ce, nakonec se strany dohodly na prodloužení smlouvy do poloviny roku 2022. Od té doby podle dřívě-šího vyjádření SŽ restaurace fungo-vala bez nájemní smlouvy. „Podpo-ra od občanů je obrovská. A jsem přesvědčen, že vše zvládnu, abych nádražku udržel,“ sdělil Ullmann.

Stálí hosté si oddechli
V podniku mezi stálými hosty panu-je díky konečnému rozhodnutí za-chovat podnik v současné podobě nadšení. „Jsme moc rádi, že to do-padlo dobře. Alespoň jednou zvítě-zil zdravý rozum nad mocí,“ říká štamgastka Marta. „Od devadesá-tých let jsem součástí tohotole po-dniku. Vůbec nevím, co bych dělala.

Podpora „štamgastů“ Spor mezi Martinem Ullmannem a Správou železnic vznikl již před několika lety kvůli zvýše-ní nájmu. Na obranu podniku se tehdy vzedmula vlna podpory a vznikla petice. Foto: Michal Sváček, MAFRA

Dlouho jsem byl z toho špatný, ale vypadá to, že jsme vážně zachráně-ni,“ dodává s úlevou tamní hospod-ský.

Nová smlouva
SŽ letos podepsala nájemní smlou-vu s firmou Spojka Events, jejímž majitelem je Andrej Zajcev, která zvítězila ve výběrovém řízení na provozovatele. Ullmann uvedl, že odmítá prostory společností Spojka

Events předat. Veřejná soutěž SŽ byla podle něj netransparentní.

„Správa železnic momentálně pracuje na zajištění nové smlouvy na pronájem nádražní restaurace v Praze-Dejvicích. Po ukončení výbě-rového řízení, které vyhrála společ-nost Spojka Events zastoupená pa-nem Zajcevem, otevřela SŽ na zá-kladě jeho žádosti další jednání o budoucnosti této provozovny,“ uvedla dále Friebová. „Nyní Správa

železnic dokončuje veškeré nezbyt-né právní úkony nejen se stranou společnosti Spojka Events a věří, že toto konsenzuální řešení přispěje k zachování a podpoře komunitního života v Dejvicích,“ dodala.

Spojka Events měla původně v prostorách vybudovat modernější gastronomické zařízení. Součástí pronájmu je kromě vnitřních pro-stor restaurace i krytá předzahrád-ka na peroně. (ČTK, dch)

INZERCE

Zaměstnání - Nabídka

Gymnázium v Praze 4 přijme od září 2025 učitele anglického jazyka. Životopisy zaslejte na e-mail: frydlova@gopat.cz. Informace na tel. číslo: 272941932.

Městská část Praha 6 - Úřad městské části

hledá novou kolegyni nebo kolegu do svého týmu na Odboru školství - **ŠKOLSKÝ RADA**. Jedná se o kreativní práci pro další rozvoj kvalitního školství Prahy 6. Více zde: www.praha6.cz - rubrika Volná pracovní místa - **ŠKOLSKÝ RADA**. Lhůta pro doručení přihlášek: **24.2.2025** do podatelny úřadu nebo datovou schránkou. Více informací Vám ráda poskytne Ing. Marie Kubíková, vedoucí Odboru školství, tel: 220 189 550.

Koupím

Koupím hrobku v Praze na Olšanech. Tel: 274771057

Sběratelství

Koupím staré vzduchovky, bižuterii, kožichy, dečky, obrazy, odznaky, mince, knihy, fotoaparáty atd. Tel. 608221020.